

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput I. Juramentum definitur ac dividitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

tionis utrimque non fiat eodem tempore, & is cui alter resignavit, secunda collatione ante compermutantis resignationem moriatur, alter compermutator potest utrumque beneficium retinere, nisi aliud ex supradictis obster. Denique si resignatione ex parte unius compermutantium impleta, alter ex parte sua implere nolit, ille potest ad suum redire beneficium; ad quod aliqui novam collationem requirunt, alii non requirunt.

CAPUT LXXI.

Personis ecclesiastica natura & conditiones.

577 **P**ensio hinc est jus percipiendi fructus ex alieno beneficio. Triplex est: *Temporalis*, quæ dari potest etiam Laicis pro aliquo ministerio temporalis erga Ecclesiam, v. g. agenti res Ecclesie. *Spiritalis*, quæ Clerico datur ob officium spirituale erga Ecclesiam; v. g. Suffraganeo, Vicario Parochi, &c. *Media*, quæ soli datur Clerico, non ob præstandum spirituale officium, sed ob cessionem vel resignationem, vel litis compositionem, aut aliam iustam causam. Ut autem quis capax sit pensionis Clericalis (id est spiritualis, vel mediæ) debet 1. esse Clericus. 2. habere ætatem 14. annorum, licet aliqui putent sufficere ætatem 7. annorum. 3. ferre habitum Clericalem, si pensio excedat 60. ducatos. 4. esse legitimus. 5. non excommunicatus, non irregularis, &c. licet Garcia, Lessius, & alii putent excommunicatum & irregularem esse capax pensionis.

578 Solus verò Papa ex stylo Curie, communique jure (statuente, ut ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur) per se loquendo potest beneficiis pensiones imponere: nisi forte consuetudo legitime præscripta quibusdam Episcopis hoc permittat. Principes autem nullo modo possunt Abbatis pensioni-

bus onerare, etiam ad pias causas, nisi sub beneplacito Papæ. Quod antequam interveniat, nullas vires habet quævis promissio, nec effectum obligatio. Et generaliter quicumque recipit pensionem ante confirmationem Papæ, tenetur ad restitutionem, cessatque ipsi pensio. Per accidens tamen omnibus Episcopis permittitur impositio pensionis. 1. ob paupertatem & senium ejus qui resignat. 2. causa compositionis in lite. 3. causa permutationis ob inæqualitatem fructuum. Quibus casibus pensio non extinguitur nisi morte pensionarii, in cujus favorem gravatum est beneficium; quo supervivente, solvi debet etiam a successore.

Ceterum pensio debet esse moderata, ne Beneficiarius nimis gravetur, maxime si Beneficiarius sit curatum. Cujusmodi beneficiis nulla pensio (secundum Trid. sess. 24. cap. 13. de reform.) imponi potest, nisi excedant valorem 100. ducatorum. Generatim autem pensio non debet excedere tertiam partem omnium fructuum, quamvis Pontifex possit majorem imponere. Doctores communiter. Pensionarius autem 1. non obligatur ad Horas, sed ad Officium parvum B. Virginis. Quod si omittat, tenetur ad restitutionem. 2. non potest vendere pensionem sine licentia Papæ: quamvis possit redimere quinque annatis, conveniendo cum Beneficiario, ut istam accipiat summam pro pensionis extinctione, dummodo in resignatione vel cessione non intervenierit pactum de redimendo. 3. non potest illam commutare cum beneficio; aliàs foret simoniacus.

580 Quoad Beneficiarium pensione gravatum, eam tenetur solvere sub mortali, uti colligitur ex gravibus pœnis, scilicet excommunicationis & privationis beneficii, quibus solutio solet ipsi præcipi in Litteris eam assignantibus.

P A R S II.

Amor sine reverentia magna non usurpans sanctum Dei nomen.

Ad secundum Decalogi præceptum: Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum.

Secundum istud præceptum necessario consequitur primum. Quisquis enim summe colit & diligit aliquem, sine reverentia magna de ipso non loquitur. Si ergo Deum summe diligimus & colimus, summe cavere debemus, ne nomen ejus nisi summa cum reverentia usurpemus. Qua in re gravissimè peccant Christiani, proh dolor! nimis multi, per quos nomen Dei blasphematur. Siquidem teste Chryostomo homil. 10. in Acta, *nullus cum reverentia memor est nominis Dei. Et tu quidem, si dilexeris quempiam, ad nomen illius excitator efficeris: Deum autem sic continuo vocas quasi nihil. Nomen illius usurpas ut iram tuam in proximum demonstras, ut ipsi malum impreceris. Voca illum ut*

benefacias inimico. Voca illum in salutem animæ tuæ: tunc aderit; tunc laudificas illum. Voca sicut vocavit S. Stephanus, dicens: Domine ne statuas illis hoc peccatum.

Contra præceptum istud principaliter peccant, qui indebitè jurant. Ideò sic

CAPUT I.

Juramentum definitur ac dividitur.

Juramentum à S. Thoma q. 89. art. 1. sic definitur: *Juramentum est invocatio divini testimonii, ad fidem faciendam assertioni rerum presentium vel præteritarum (& est juramentum assertorium) vel ad confirmandam promissionem rerum futurarum, & est juramentum promissorium. Si fiat cum debiti;*

conditionibus, est actus latriæ, quo veritas Dei indefectibilis & omni-scientia recognoscitur, in quantum ipse assumitur in testem, ut per ipsum suppleatur insufficientia humani testimonii, duobus defectibus obnoxii, scilicet defectui veritatis (quia multi homines mentiuntur) & defectui cognitionis, quia humana cognitio deficit in multis, nec extendit se ad futura, nec ad secreta cordium, nec ad absentia, de quibus tamen homines sæpè loquuntur. Videri potest S. Doctor loco citato, ubi ad primum dicit, quòd ille qui nititur testimonio Dei jam dato (quod facit, qui auctoritatem sacre Scripturæ assumit ad probandam suam assertionem) non jurat; sed ille qui testimonium Dei implorat ut exhibendum. Et ad tertium quòd duplex est modus jurandi. Unus quidem per simplicem Dei contestationem, sicut cum aliquis dicit, est mihi Deus testis, vel coram Deo loquor, vel per Deum, quòd idem est, ut dicit Aug. lib. 1. de Serm. Dom. in monte cap. 30. Alius modus jurandi est per execrationem, dum scilicet aliquis se, vel aliquid ad se pertinens ad penam coram Deo obligat, nisi sit verum quòd dicit. Et istud dicitur juramentum execratorium.

2 Sed notandum 1°. circa priorem modum, hæc verba, testis est Deus, Deus scit, tam verum est quòd dico, quam ipsum Evangelium, &c. posse dupliciter proferri, enuntiativè scilicet, & invocativè; si invocativè proferantur, est juramentum; secus si merè enuntiativè: quia ille non jurat propriè loquendo, qui testimonium Dei non implorat ut exhibendum, ut patet ex præmissis verbis S. Doctoris. Unde pendet ab intentione proferentis, per illa facere vel non facere juramentum, inquit Urbanus noster ab Ascensione, benè advertens, quòd dum quis protulit verba, ut plurimum significantia juramentum, id est pro juramento ut plurimum accipi & proferri solita (cujusmodi illa esse significat S. Doctor) in dubio de intentione, judicandum esse juramentum.

3 Notandum 2°. ad rationem juramenti duo esse necessaria. 1um. est intentio jurandi, seu Deum vocandi in testem. 2um. est locutio, quæ in testem vocetur; quæ locutio partim est interna, seu intellectualis, partim externa, seu vocalis, id est vel voce vel alio signo exteriore expressa. Si alterutrum desit, non est juramentum. Unde patet 1°. eos qui ex ira videntur jurare, si non habeant jurandi intentionem, non tam jurare, quam imprecari malum, vel iram manifestare. 2°. eos qui jurant per creaturas, vel fidem earum, propriè non jurare, nisi hoc faciant cum relatione ad Deum, sive ad divinam Veritatem in ipsis elucentem, quòd non est judicandum, nisi id expressè intenderint, vel usi sint verbis, quibus communi hominum sensu & usu juramentum esse creditur, cujusmodi sunt, per thronum Dei, per ignem Dei, in fide Dei, in fide Sacerdotis, per sanctum Evangelium,

&c. Qui verò dicunt, per fidem meam, fide boni viri, ordinariè intelliguntur loqui de fide humana. Et idem docent Navarrus cap. 12. n. 20. Cajet. hic articulo 6. Sotus lib. 8. q. 1. art. 1. de iis qui dicunt, in fide boni Christiani, boni Sacerdotis, &c. 3°. eos non jurare, qui dicunt, per meam conscientiam, in conscientia, in veritate, &c. secus qui dicunt, coram Deo loquor, Deus scit, Deus videt me vera dicere (nisi expressè intendant iis loquendi formulis enuntiativè uti, non invocativè) sic enim juravit Apostolus ad Galatas 1. Ecce coram Deo, quia non mentior. 4°. eos qui jurant per falsos deos, v. g. per Jovem, scientes Jovem nihil esse, potius jocari, & ludere juramenti imagine, quam jurare; perinde ac si jurarent per chymeram: nisi forte id faciant feroè, vel ad imperium Tyranni, vel in illis circumstantiis, in quibus videantur honorem deferre Jovi, quo casu est actus idololatriæ. Illi verò qui falsum jurant per Jovem, quem putant esse Deum, sunt perjuri, si non effectivè, saltem affectivè.

Notandum 3°. juramentum aliud execratorium, aliud comminatorium. Aliud assertorium, aliud promissorium. Execratorium fit, non solum invocando Deum in testem, sed etiam in vindicem, nisi quòd asseritur verum sit, vel nisi promissum impleatur, v. g. dicendo: Destruat me Deus, hæc faciat mihi Deus, & hac addat, ita me Deus amet, me adjuvet, ita mihi sit propitius, per vitam meam, per salutem Regis, &c. Est enim æquivalenter dicere: Deus mihi vitam, Regi salutem eripiat, &c. ut notant Toletus, & alii passim. Comminatorium fit, juramento minas confirmando, ut juro per Deum quòd frangam tibi collum. Assertorium & promissorium explicatum est num. 1.

Notandum 4°. juramentum rursus aliud esse absolutum, aliud conditionatum, quòd scilicet habet conditionem expressam, vel tacitam ex dispositione juris, vel intentione jurantis. Aliud simplex, & aliud solemne. Istud, non illud, habet notabilem circumstantiam externam, ut si fiat coram Notario & duobus testibus; vel in judicio, vel tactis Evangeliiis aut Reliquiis. Quisquis autem convincitur de perjurio, seu juramento assertorio falso prolo in judicio, incurrit infamiam, cum repulsa à testimonio deinceps ferendo, & aliis pœnis, cap. infames & cap. quicumque 6. q. 1. Et si sit Clericus, in Monasterium (non ad professionem, sed ad agendam poenitentiam) detruditur, cap. si Episcopus distinct. 5. & cap. cum ab homine extrav. de judiciis. Clericus verò convictus id extra judicium fecisse, in præjudicium hominis privati, depositionis pœnâ plectitur ibid.

CAPUT II.

Juramentum esse potest bonum, & actus latriæ, si debita serventur conditiones.

PRIMA facie videtur illicitum jurare. 1°. 6 quia id prohibetur Matth. 5. Dico vobis non